

solvent, vil kunne opnå gældssanering. Har en 45-årig skyldner f.eks. en gæld på 2.000.000 kr. og en pensionsordning, der er etableret før skyldnerens økonomiske sammenbrud, og som nu andrager 2.500.000 kr., vil skyldneren efter § 197-vurderingen kunne være håbløst forgældet, hvis pensionsordningen ikke skal medtages i insolvensvurderingen. Konkursrådet forudsætter dog, at den konkrete rimelighedsregel, der er nævnt ovenfor, vil indebære, at skifteretten i en situation som den nævnte vil nå frem til, at en (ikke uvæsentlig) del af ordningen skal inddrages i gældssaneringsagen.

For at undgå særligt stødende tilfælde finder Konkursrådet endvidere, at der bør gøres en undtagelse til hovedreglen om parallelitet. Insolvensvurderingen af den skyldner, som har holdt en udbetalt (kapital)pension *klart adskilt fra sin øvrige formue*, og som derfor efter Konkursrådets forslag, jf. ovenfor, eventuelt kan holde denne sum delvist ude af gældssaneringsagen, når skyldneren skal komme med sit forslag til gældens sanering, bør foretages inklusive hele det udbetalte pensionsbeløb. Den samlede udbetalte sum skal således indgå i vurderingen af, om skyldneren må antages at kunne betale sine gældsforpligtelser. Konkursrådet peger i den forbindelse på, at en pensionsordning som udgangspunkt ikke er undtaget fra individualfølgning, når den først er udbetalt, jf. retsplejelovens § 512, stk. 3.

Konkursrådet anfører, at de nærmere regler om behandlingen i gældssaneringsagen af beløb, der udbetales fra skyldnerens pensionsordning, bør fremgå af den bekendtgørelse om gældssanering, som rådet foreslår skal udstedes af justitsministeren, jf. pkt. 4.3.2 nedenfor.

4.2.2.9. Med hensyn til modregning i ophævede pensionsordninger er det Konkursrådets opfattelse, at det ikke bør være muligt for de pengeinstitutter og forsikringsselskaber, hvor skyldneren har sine pensionsordninger, at modregne i beløb, der kommer til udbetaling fra pensionsordninger, der ophæves efter fristdagen som et led i skyldnerens gældssanering. Den individualfølgning, som modregning indebærer, er ikke rimelig ved en ophævelse, der skal tjene en universalfølgning, der er begæret af kontohaveren selv.

En lovbestemmelse, der udelukker modregning i denne situation, vil være i overensstemmelse med Pengeinstitutankenævnets praksis på området. Da det imidlertid såvel i dele af den juridiske litteratur som i praksis fortsat synes at være opfattelsen, at der kan ske modregning, er der efter Konkursrådets opfattelse behov for en lovregel, der præciserer retstilstanden i

overensstemmelse med Pengeinstitutankenævnets praksis.

Der henvises til betænkningen side 121 ff.

4.2.2.10. Justitsministeriet kan i det væsentlige tilslutte sig Konkursrådets synspunkter og forslag. Justitsministeriet er således enig i, at der med udgangspunkt i den seneste retspraksis på området bør udformes lovregler om behandlingen i gældssaneringsager af skyldnerens pensionsordninger, og at det bør være skyldnerens forhold på opsparringstidspunktet, der i givet fald er afgørende for, om en pensionsordning helt eller delvist skal inddrages i gældssaneringsagen.

Som anført ovenfor, foreslår Konkursrådet, at skifteretten, i de tilfælde hvor en hel eller delvis ophævelse af en skyldners pensionsordning kræver samtykke fra skyldnerens arbejdsgiver, efter skyldnerens anmodning skal kunne ophæve ordningen, selv om arbejdsgiveren ikke vil give samtykke hertil. Skifteretten skal efter forslaget kun kunne ophæve en pensionsordning, hvis arbejdsgiverens samtykke er den eneste hindring for ophævelse af ordningen.

I forbindelse med høringen over betænkningen har Dansk Arbejdsgiverforening, Landsorganisationen i Danmark samt Forsikring & Pension anført, at de ordninger, som den foreslåede regel vil vedrøre, er oprettet som led i kollektive overenskomster indgået mellem arbejdsmarkedets parter. Indførelsen af en regel som foreslået af Konkursrådet vil således rejse en række principielle spørgsmål med hensyn til indgreb i forhold, som er reguleret i aftaler indgået mellem arbejdsmarkedets parter. Det er overenskomstparterne, der fastlægger de overordnede rammer for arbejdsmarkedspensionsordningerne, som dermed er undergivet de særlige aftalemæssige vilkår på arbejdsmarkedet. Efter organisationernes opfattelse bør der derfor ikke indføres særlige regler, der giver mulighed for at ophæve en pensionsordning etableret inden for rammerne af en kollektiv overenskomst i videre omfang end, hvad der følger af den pågældende overenskomst.

Forsikring & Pension har endvidere oplyst, at den regel, der foreslås af Konkursrådet, i praksis kun vil omfatte forholdsvist få pensionsordninger, idet der i forhold til det samlede marked for overenskomst- og firmaaftalte arbejdsmarkedspensioner vil være ganske få tilfælde, hvor den eneste betingelse for genkøb er arbejdsgiverens samtykke.

På denne baggrund er der efter Justitsministeriets opfattelse ikke tilstrækkeligt grundlag for at indføre en regel, hvorefter skifteretten i de tilfælde, hvor en ophævelse af en skyldners pensionsordning kræver